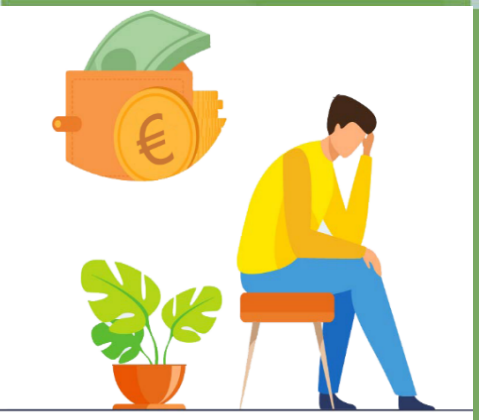
Rijswijk

Kadernota Schulden 2022 -2026

Corsanummer:
21.085618

Stadhuis, Bogaardplein 15
Postbus 5305, 2280 HH
Telefoon 14 070
stadhuis@rijswijk.nl
www.rijswijk.nl

Voorwoord

Deze Kadernota Schulden is geschreven tijdens de Covid-19 pandemie. Sinds de uitbraak van het virus, is er veel veranderd. Het adequaat en tijdig helpen van Rijswijkers met schulden, blijft onverminderd een prioriteit van dit college. Tijdens deze Corona-crisis is maar weer gebleken hoe belangrijk de rol is van een betrouwbare en slagvaardige overheid in het beperken van het leed bij inwoners. Daar tegenover heeft de toeslagenaffaire laten zien hoe groot de impact van overheidshandelen kan zijn. Dit benadrukt het belang van betrouwbare overheid die zorgvuldig handelt.

Schulden, stress en solidariteit
In armoede leven of te maken hebben met schulden levert zorgen en stress. Mensen raken overbelast. Dit zorgt er vaak voor dat mensen niet altijd in staat zijn om voor zichzelf de beste keuzes te maken en een positieve invulling aan hun leven te geven. De soms langdurige onzekerheid heeft daarnaast ook effect op de maatschappelijke en geestelijke positie van mensen. Niet altijd was het vanzelfsprekend dat schuldeisers meewerken aan het oplossen van schulden. Gelukkig zijn er wel veranderingen. Zo is tot nu toe het merendeel van de schuldeisers bereid om tijdelijk hun incasso uit te stellen. Maar van uitstel komt vooralsnog geen afstel. Kortom: de schuldenlast van de inwoner blijft toenemen. Dit heeft ook gevolgen voor de lange termijn. Heeft een inwoner nog wel het overzicht over zijn openstaande vorderingen? Kan hij deze over een tijd wel betalen? En gaan schuldeisers straks allemaal tegelijk weer incasseren of worden hier afspraken over gemaakt? Juist nu moeten en mogen we niet stilstaan. Maar voorbereidingen treffen en passende afspraken maken.

Voorkomen van schulden en ondersteuning
Voorkomen is nog steeds beter dan genezen. We willen voorkomen dat geldzorgen, geldproblemen worden en dat betalingsachterstanden uitgroeien tot problematische schulden. Ook het stimuleren en vergroten van financiële zelfredzaamheid. Een inwoner mag erop vertrouwen dat hij snel en slagvaardig geholpen wordt met (financiële) problemen. Daar staat het Financieel Servicepunt voor. Een duidelijke plek waar een inwoner terecht kan.

Samenwerken
Het hebben van schulden is vaak niet het enige probleem. Dus om een inwoner van dienst te kunnen zijn, is samenwerken binnen het netwerk in de stad cruciaal, zodat een inwoner op meerdere gebieden ondersteund kan worden. Het is dan ook zaak als gemeente dat we deze samenwerkingen faciliteren en waar mogelijk verstevigen. Dit doen we in samenwerking met het bedrijfsleven en met de inzet van Financieel Netwerk Rijswijk.

In deze Kadernota Schulden schetsen we de kaders voor onze aanpak. Onze inzet is gericht op het effectief bestrijden van schulden, zodat alle inwoners van Rijswijk volwaardig mee kunnen doen en zich naar eigen vermogen kunnen ontplooien.

Larissa Bentvelzen
Wethouder Sociaal Domein, Jeugd, Participatie en Dierenwelzijn

Waar vindt u wat?

Hoofdstuk 1

Inleiding &

Schuldhulpverlening Rijswijk

Pagina 4

Hoofdstuk 2

Missie, Visie

&

Doorontwikkeling FSP

Pagina 9

Hoofdstuk 3

Preventie

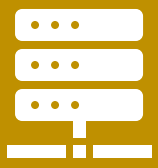
& Vernieuwing

Pagina 15

Hoofdstuk 4

Financien en Monitoring

Pagina 21

Bijlagen

Pagina 24

- DPIA
- Positionering Nota
- Missie en Visie Sociaal Domein
- Infographic Sociaal Domein
- Overzicht samenwerkingen

Inleiding

Voor u ligt de Kadernota Schulden 2022-2026. In deze Kadernota leggen we vast hoe we in Rijswijk invulling willen geven aan ondersteuning van inwoners met schulden. Dit doen we als gemeente niet alleen, maar samen met vele partners. De gemeente heeft wel een specifieke eigen verantwoordelijkheid, die vastligt in wettelijke kaders.

De kaders voor schuldhulpverlening zijn sterk in ontwikkeling. We schetsen deze ontwikkelingen en de wijze waarop de gemeente op dit moment invulling aan geeft aan schuldhulpverlening. Daarna gaat we in deze nota in op onze ambities voor de komende jaren: waar zetten we extra op in, zodat schulden worden voorkomen of beheersbaar worden gemaakt.

Kaders en Ontwikkelingen

Brede *Schuldenaanpak*
In 2018 presenteerde het rijk het Actieplan brede schuldenaanpak. Het actieplan beschrijft het kader voor het rijksbeleid op dit dossier. De meeste wetswijzigingen en maatregelen in deze paragraaf zijn een uitvloeisel van dit actieplan.

Wet gemeentelijke schuldhulpverlening (Wgs)
Sinds 2012 is de Wgs van kracht. De wet verplicht gemeenten om inwoners te 'ondersteunen bij het vinden van een adequate oplossing gericht op de aflossing van schulden indien redelijkerwijs is te voorzien dat een natuurlijke persoon niet zal kunnen voortgaan met het betalen van zijn schulden of indien hij in de toestand verkeert dat hij heeft opgehouden te betalen, alsmede de nazorg. Gemeenten moeten in een beleidsplan vastleggen hoe zij binnen die kaders schuldhulpverlening bieden. Per 1 januari 2021 wijzigde de Wgs. De wetswijziging geeft een grondslag om gegevens uit te wisselen met woningcorporaties, zorgverzekeraars en water- en energieleveranciers, opdat we de nieuwe gemeentelijke taak "vroegsignalering' kunnen implementeren.

Beschermingsbewind en adviesrecht
Gemeenten hebben per 1 januari 2021 adviesrecht bij de procedure rond beschermingsbewind wegens problematische schulden, ook wel schuldenbewind genoemd. De wet adviesrecht gemeenten bij schuldenbewind (Ags) regelt dat gemeenten drie maanden nadat schuldenbewind is ingesteld, de rechter mogen adviseren of een inwoner het beste kan worden geholpen door voortzetting van het bewind, of door een lichtere vorm van gemeentelijke ondersteuning. In hoofdstuk 3 is opgenomen hoe we de samenwerking met bewindvoerders willen vormgeven.

Vereenvoudiging beslagvrije voet
De Wet vereenvoudiging beslagvrije voet trad op 1 januari 2021 in werking. De beslagvrije voet is nu 95% van de bijstandsnorm. De berekening is eenvoudiger en ook hoeven schuldenaren niet meer zelf inzage te geven in onder andere huur- en zorgkosten.

Fraudeschulden
De Participatiewet en andere socialezekerheidswetten worden waarschijnlijk versoepeld. In de Eerste Kamer ligt al een voorstel waarin staat dat het verbod voor uitkeringsinstanties om bij een fraudevordering mee te werken aan een schuldregeling straks alleen nog geldt als er sprake is van 'opzet of grove schuld'. De toeslagenaffaire en boodschappenaffaire hebben

de discussie over fraudewetgeving in een stroomversnelling gebracht. De Tweede Kamer bespreekt in 2021 diverse voorstellen voor meer beleidsvrijheid voor gemeenten om bijstandsschulden terug te vorderen, boetes op te leggen en giften vrij te laten.

Minimabeleid
Afgelopen juni stelde de gemeenteraad de Nota Samen Kans-Rijk 2021 e.v. vast. Vooral op het gebied van (schuld)preventie en versterking van de financiële zelfredzaamheid zijn er veel raakvlakken met het beleidsplan schuldhulpverlening. De visie en maatregelen sluiten op elkaar aan. De inkomensondersteunende maatregelen moeten ervoor zorgen dat inwoners kunnen meedoen aan de maatschappij, maar ook dat wordt voorkomen dat inwoners in de schulden terecht komen. Zo geeft Stichting Kei uitvoering aan de kindregelingen voor de gemeente Rijswijk.
Kwijtschelding gemeentelijke belastingen is een regeling die de gemeente Rijswijk inzet om mensen met een inkomen op bijstandsniveau financieel te ontlasten. Een separaat voorstel is behandeld in de raad van 9 november 2021.

Toeslagenaffaire
De inhoud en strekking van deze nota zijn toepasbaar ongeacht de omstandigheden. Nu kan dat bijvoorbeeld de toeslagenaffaire zijn. Ook inwoners van Rijswijk zijn hiervan gedupeerde. De schuldenproblematiek voor de gedupeerde wordt grotendeel landelijk opgepakt. En voor wat betreft Rijswijk, vallen zij onder de reguliere dienstverlening binnen het Sociaal Domein van de gemeente. Deze kadernota legt de basis, komt er over een tijdje wat anders op ons pad, dan kunnen we nog steeds met deze Kadernota uit de voeten. In deze Kadernota gaan we daarom niet specifiek in op de gevolgen van de Toeslagenaffaire.

Schuldhulpverlening Rijswijk

Voor de schuldhulpverlening in Rijswijk hanteren we de volgende vijf uitgangspunten.

1. Vroeg erbij zijn

Inwoners wachten, over het algemeen, minimaal 5 jaar met het zoeken naar hulp bij financiële problemen (Bron: Nibud 2019). De schuld loopt op tot zo'n €40.000 met 14 schuldeisers (Bron NVVK 2020). Ondernemers wachten soms wel 7 jaar met hulp zoeken bij financiële problemen. Vaak weten ze niet dat ze hulp kunnen krijgen en waar.
In Rijswijk willen we eerder inwoners en ondernemers op weg helpen. Juist om ervoor te zorgen dat eerste betalingsproblemen niet groeien tot schulden.

Sinds januari 2021 is de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening (hierna Wgs) gewijzigd. Het doel van de wetswijziging is om mensen met betaalachterstanden te ondersteunen en (problematische) schulden te worden voorkomen. Hoe eerder er contact gelegd kan worden met de inwoner, hoe eerder er gestart kan worden met het oplossen van de problemen. Ook het bereiken van inwoners die nog niet in beeld waren, is een grote winst.

De wijziging van de Wgs houdt twee grote wijzigingen in.
- Ontvangen van signalen van betalingsachterstanden via vaste lastenpartners.
- Kanteling van dienstverlening (drempelverlaging instroom Wgs inwoner)

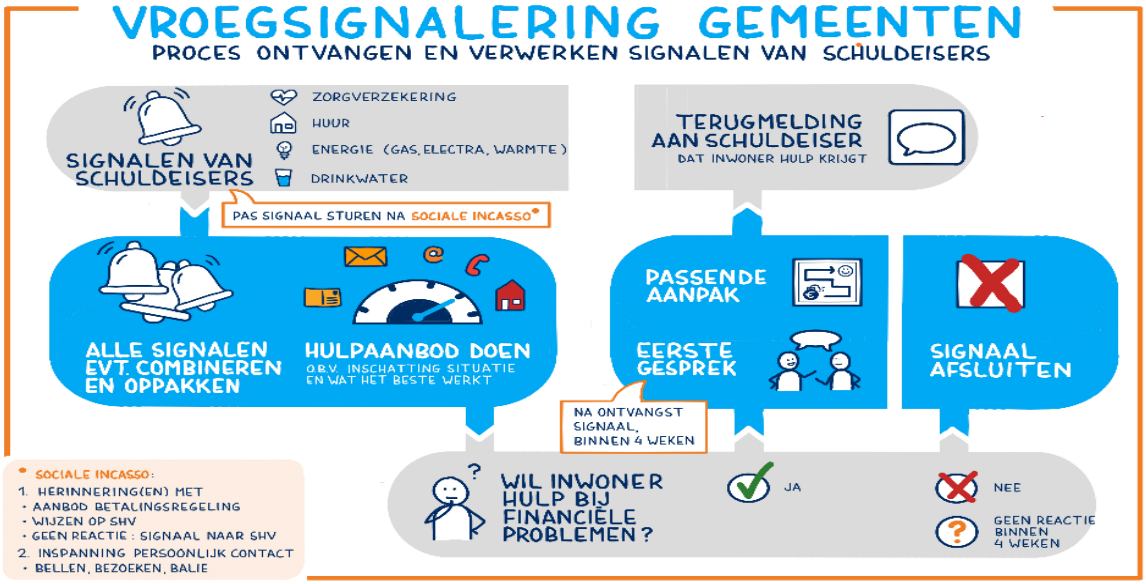
Om persoonsgebonden gegevens te kunnen delen heb je een grondslag nodig. De oorspronkelijke Wet gemeentelijke schuldhulpverlening noemt vroegsignalering niet expliciet als een taak van de gemeente. De wet ging gaat ervan uit dat inwoners zelf informatie aanleverden die nodig was voor het opstarten van het schuldhulpverleningsproces. De wijziging van de wet Wgs faciliteert de gegevensuitwisseling tussen schuldhulpverleners en schuldeisers met als doel vroegsignalering van schulden.

In de wet worden zes signalen aangewezen voor de vroegsignalering van schulden. In elk geval zijn energieleveranciers (elektra, gas en warmte), drinkwaterleveranciers en zorgverzekeraars crediteuren die op grond van huidige regelgeving verplicht zijn om betalingsachterstanden te melden bij de gemeente. Het besluit bij de aangepaste wet voegt een nieuwe vaste lasten crediteur toe: de verhuurder (ook particuliere verhuurders).

De gemeente is verplicht om een ontvangen signaal binnen vier weken op te volgen en de inwoner een aanbod te doen om met elkaar in gesprek te gaan. Als het aanbod tot schuldhulpverlening geaccepteerd wordt door de inwoner, gaat de termijn van 8 weken in om met een plan van aanpak te komen.

De afgelopen periode heeft de gemeente, binnen het Financieel Servicepunt (FSP), vooruitlopend op de wet een pilot gedraaid 'vroeg erop af'. Deze pilot hanteerde eenzelfde werkwijze als de nieuwe wetgeving. Hierdoor hebben we al positieve ervaring kunnen opdoen op het gebied van vroegsignalering. De pilot is geëvalueerd en zal met de nieuwe wet een vaste inbedding krijgen binnen het FSP.

Proces van een ontvangen signaal:

2. Maatwerk

Maatwerk is onmisbaar. Denk aan de groei van de digitale wereld. Mede door Corona is dit versneld. We communiceren veel digitaal met de inwoners. Maar wat voor de ene inwoner goed werkt, hoeft niet te werken voor een ander. Ook deze groep inwoners moet nog steeds laagdrempelig bij de gemeente terecht kunnen voor persoonlijk advies. Er zijn ook situaties waarbij direct contact nodig is. Bijvoorbeeld om binnen te komen bij kwetsbare, zorgmijdende huishoudens. Daar hebben we onze medewerkers Vroegsignalering, schuldhulpverleners, Meldpunt Bezorgd, medewerkers van het Sociaal wijkteam en onze vrijwilligers hard bij nodig. Zij zorgen ervoor dat we de meest kwetsbaren blijven vinden en bieden maatwerk indien nodig.

3. Samenwerken

De aanpak van schulden en het bestrijden van armoede is niet alleen een zaak van de overheid en de inwoner met schulden. Het vraagt ook verantwoordelijkheid van de publieke en private instellingen richting hun klanten en medewerkers die in financiële nood zitten. Door een integrale aanpak en samenwerking met maatschappelijke en vrijwilligersorganisaties en private partijen, zetten we in op duurzame en structurele oplossingen. Hun signalerende functie is cruciaal bij het vroegtijdig bereiken en ondersteunen van inwoners van Rijswijk met schulden. We zien nog steeds ruimte voor verbetering in de samenwerkingen. In deze Kadernota gaan we hier verder op in.

4. Toegang tot schuldhulpverlening

Alle natuurlijke personen (ook ondernemers, zie hoofdstuk 3) woonachtig in Rijswijk kunnen zich melden bij schuldhulpverlening. Ook jongeren vanaf 18 jaar willen we laagdrempelig financieel advies kunnen geven.

Na het gesprek wordt vastgesteld wat de kernvraag is en wie deze dienstverlening kan leveren. Afhankelijk van de vraag en problematiek van de klant, bestaat die uit doorverwijzing naar flankerende ondersteuning, financieel advies, stabilisatie en/of begeleiding naar een schuldregeling. Daar waar nodig wordt samengewerkt met onze samenwerkingspartners.

5. Toelating tot schuldregeling

De herziening van de Wgs betekent ook een kanteling in de dienstverlening van gemeenten aan haar inwoners. Schuldhulpverlening in Rijswijk is laagdrempelig. Zo hoeft een inwoner geen schriftelijk verzoek meer in te dienen. Zien wij een vroegsignaal van een betalingsachterstand van de vaste lasten en/of meldt iemand zich bij het FSP, dan kan een inwoner worden toegelaten tot de dienstverlening van het FSP. Iedereen kan bij ons terecht met een vraag over schulden of voor een (oriëntatie)gesprek.

Voorheen moest de inwoner een totaaloverzicht van alle schulden aanleveren. Nu ligt de actie tot het verkrijgen van informatie bij de schuldhulpverlener en dus niet meer bij de inwoner. Ook kon de toegang tot schuldhulpverlening geweigerd worden bij een inwoner, als niet alle/niet voldoende informatie aangeleverd werd. Dit mag nu niet meer*. De toegang wordt steeds laagdrempelig met een beperkte toets vooraf. Als eis om toegelaten te worden tot de schuldhulpverlening blijft wel gelden dat de klant inwoner is van de gemeente Rijswijk. De identiteit moet worden vastgesteld, de verblijfstatus en of er eventueel sprake is van fraude of recidive. Dit is opgenomen in de beleidsregels schuldhulpverlening Rijswijk 2021

De schuldhulpverlening bestaat uit het ondersteunend aanbod van preventie, advies, begeleiding, ondersteuning in de stabilisatiefase of een betalings- of schuldregeling evenals nazorg. Om voor een betalings- of schuldregeling in aanmerking te komen, geldt een minimumleeftijd van 18 jaar.

*Deze kanteling van dienstverlening houdt in dat gemeenten inzage moeten hebben in de inkomens- en schuldenpositie van de hulpvrager. Dit is (landelijk) nog niet gerealiseerd.

6. Borging kwaliteit

In de Wgs staat dat het meerjarenplan duidelijkheid moet geven over welke maatregelen genomen worden om de kwaliteit te borgen van de uitvoering van integrale schuldhulpverlening. Wij doen dat door middel van de volgende inzet:

- Invulling geven aan de regierol van de gemeente;
- Zorgen dat bij het treffen van schuldregelingen gewerkt wordt volgens de gedragscode van de NVVK;
- Werken via de NVVK-belofte
- Uitvoeren van een klanttevredenheidsonderzoek eens in de vier jaar;

7. Privacy

De herziening van de Wgs vraagt om een privacy impact analyse uitgevoerd door gemeenten. Zo wordt geborgd dat gemeenten en partners bewust met informatie omgaan. Deze DPIA (Data Protection Impact Assessment) is uitgevoerd in september 2021. De DPIA is opgenomen in de bijlage (bijlage 1).

Missie & Visie

De gemeente Rijswijk heeft een visie en missie als het gaat om aanpak van schulden. De uitvoering (realiseren) van deze visie en missie is belegd (sinds 2019) bij het Financieel Servicepunt Rijswijk (hierna FSP).

Visie

Komen tot een schuldenzorgvrij Rijswijk

Schulden mogen geen belemmering vormen om mee te doen in de samenleving. Schulden proberen we zoveel mogelijk te voorkomen door o.a. het bieden van preventieve instrumenten. Inwoners die ondanks deze inzet toch problematische schulden hebben, worden op weg geholpen naar hun maximaal haalbare financiële zelfredzaamheid, waarbij zij zich bewust zijn van de eigen verantwoordelijkheid. Problematische schulden moeten worden opgelost. Waar dat niet kan, worden ze beheersbaar gemaakt. Het daarbij gekozen maatwerk is een passende en duurzame oplossing voor de financiële problemen. Schulden worden daarbij niet benaderd als een geïsoleerd probleem, maar als onderdeel van de totale problematiek van de inwoner. Door er vroeg bij te zijn, een duurzame schulden aanpak te hanteren, willen we dat Rijswijkse inwoners zoveel mogelijk schuldenvrij blijven.

Missie

Een laagdrempelige dienstverlening aan inwoners die geldvragen of geldzorgen hebben. Elke inwoner kan terecht met zijn of haar vragen. We staan naast de klant, werken stress verlagend en zoeken samen naar een best passende oplossing.

Hoe?

Het Financieel Service Punt (FSP) is de centrale plek waar inwoners terecht kunnen met vragen over geld. Met grote en kleine vragen. Het hoeft daarbij dus niet alleen om schulden te gaan. Het kunnen ook vragen zijn die juist bijdragen aan het voorkomen van geldproblemen. Of het vergroten van de financiële zelfredzaamheid.

De komende jaren zetten we in **Doorontwikkeling van het FSP**. Daarnaast zetten we extra in op **Preventie** en **Vernieuwing van de dienstverlening** voor specifieke doelgroepen en door uitbreiding van samenwerking met partners**.** In de volgende hoofdstukken geven we invulling aan deze ambities.

Waarom?

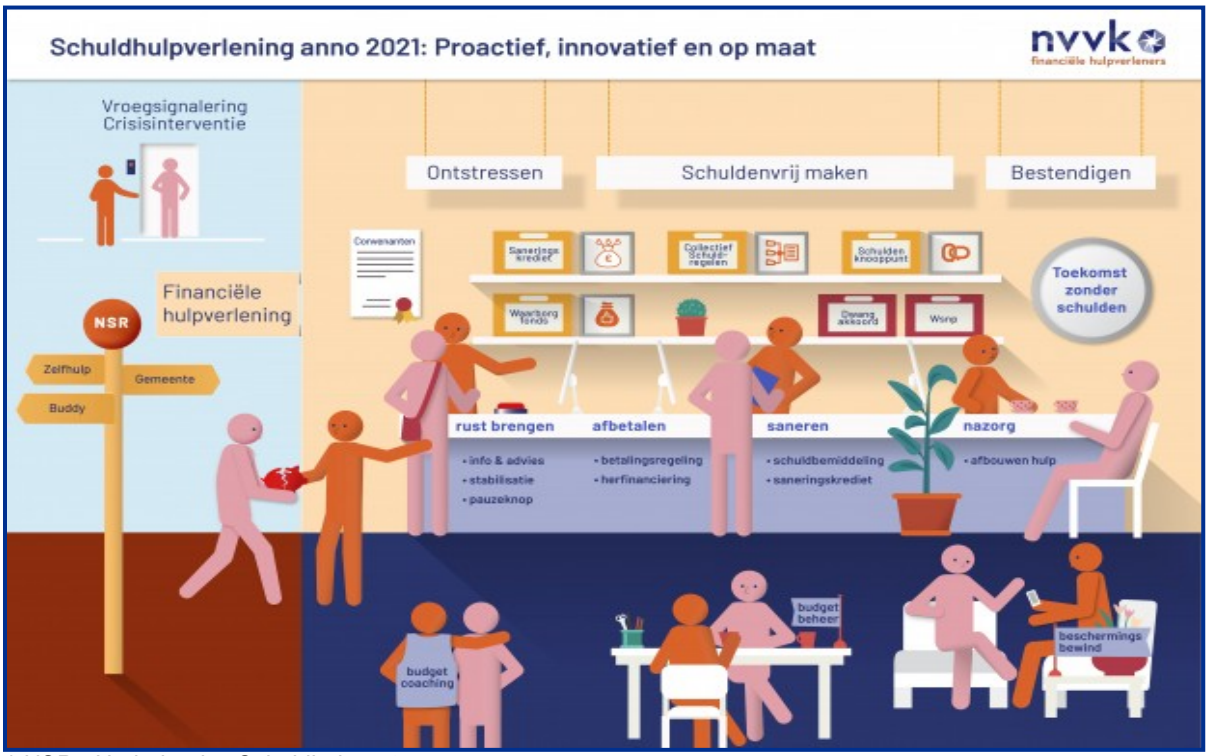
Inwoners met geldzorgen groot en klein vinden lang niet allemaal de juiste weg naar schuldhulpverlening. Er zijn veel verschillende organisaties die verschillende producten en diensten aanbieden bij de aanpak van financiële problemen. Om mensen met schulden goed te kunnen helpen, is een sluitende keten nodig.

Doorontwikkeling Financieel Servicepunt (FSP)

Algemeen

De gemeente is verantwoordelijk voor schuldhulpverlening. Daarbij speelt het Financieel Servicepunt Rijswijk een cruciale rol. We willen het FSP inrichten onder gemeentelijke regie waarin we samenwerken met maatschappelijke partners. Denk hierbij aan de woningcorporaties, Welzijn Rijswijk, Sociaal Wijkteam, Jeugdteam, budgetbeheer kantoren etc. Het FSP is de centrale plek voor inwoners en (maatschappelijke) partners met geldvragen. Het FSP bewaakt de afstemming ten aanzien van financiële dienstverlening. Het FSP zorgt ervoor dat mensen met schulden eerder in beeld komen en dat de juiste instrumenten worden ingezet voor de klant. Het FSP wordt daarmee dé plek voor alle financiële vragen, is vanaf het begin van het proces betrokken, kent de schuldenproblematiek van de klant en kan gericht ondersteuning bieden.

De problemen worden integraal aangepakt. Daarnaast wordt de inhoud van de dienstverlening in het FSP samen met de (maatschappelijke) partners vernieuwd. De rol van het FSP houdt in dat zij goed samenwerkt met de inwoners en (maatschappelijke) partners en zichtbaar is. Het houdt niet in dat het FSP alles zelf uitvoert. Voor aanvullende instrumenten wordt nauw samengewerkt met de ketenpartners.

** NSR =Nederlandse Schuldhulproute*

Aanpak

Binnen de gemeente Rijswijk stellen we de inwoner centraal in de dienstverlening. Het uitgangspunt van de dienstverlening van het FSP is: De inwoner voelt zich welkom en ervaart oplossingsgerichte, duidelijke, betrouwbare en integrale dienstverlening. Dit gevoel ontstaat doordat we:

- ✓ De inwoner centraal stellen in ons werk.
- ✓ Standaard doen wat standaard kan en maatwerk bieden waar nodig.
- ✓ Het eigenaarschap van het probleem bij de inwoner laten en mét de inwoner naar een

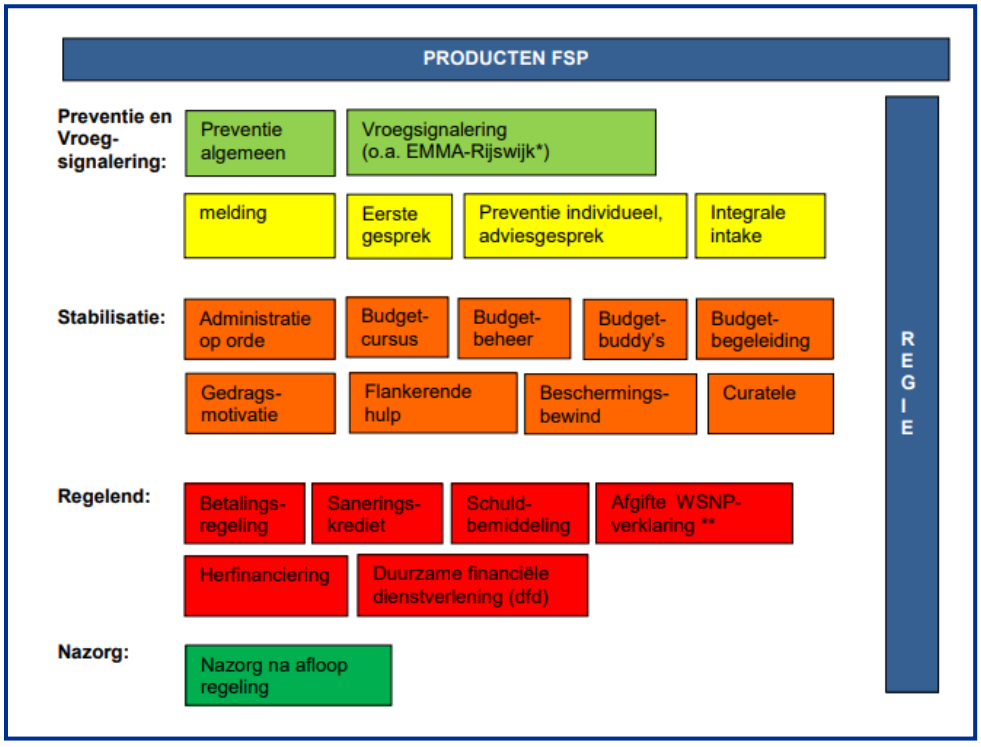
oplossing hiervoor zoeken.
- ✓ Leren van elkaar en van klant- en andere signalen.
- ✓ Optimaal samenwerken met elkaar.

We staan naast de inwoner en doen wat nodig is. Rijswijkse inwoners ervaren dat hun contact met het FSP waardevol is, doordat zij gezien worden als mens. Ze voelen zich welkom en ervaren eigenaarschap in het oplossen van hun eigen probleem. Professionals weten hoe ze goed kunnen aansluiten bij de belevingswereld van de inwoner, kunnen breed uitvragen, doorvragen naar de vraag-achter-de-vraag en kunnen luisteren. Betrokkenheid bij de inwoner en professionele distantie zijn in balans.

Financiële zorgen en stress belemmeren het perspectief en welzijn van mensen. Dat kan langdurige negatieve gevolgen hebben op de gezondheid en het vermogen om deel te nemen aan de maatschappij. Door laagdrempelige en begripvolle dienstverlening pakken we niet alleen het financiële probleem aan, maar verminderen we ook de stress die hiermee gepaard gaat. En werken we aan het vermogen om deel te nemen aan de maatschappij en vergroten regie op eigen leven (waar mogelijk) o.a. door stress te reduceren.

Waar bestaat dienstverlening uit?

De dienstverlening van het FSP aan inwoners van Rijswijk, bestaat uit verschillende onderdelen. Van preventie tot en met nazorg. Het FSP is gestart in 2019 met een nieuwe werkwijze. Met de herziening van de Wgs is er per 1 januari 2021 een wettelijke basis voor de ambities van het FSP. Het FSP en haar dienstverlening blijft een groeimodel. In de vorm van pilots worden nieuwe onderdelen ontwikkeld, in samenwerking met de ketenpartners.

***Een WSNP-verklaring is een verklaring op grond van de Wet Schuldsanering Natuurlijke Personen. Deze verklaring is nodig voor de rechtbank als voor een inwoner met schulden een wettelijk schuldsaneringstraject moet worden gestart. In de WSNP-verklaring staat waarom het niet gelukt is om tot een regeling te komen met de schuldeisers. Gaat de rechtbank akkoord met het starten van een wettelijk schuldsaneringstraject (WSNP-traject), dan worden schuldeisers gedwongen om mee te werken aan een schuldregeling.*

Bovenstaande figuur geeft weer welke ondersteuning er vanuit het FSP gegeven kan worden aan een inwoner met financiële vragen of met geldzorgen. In 2021 zijn we ook gestart om het voorliggend veld te betrekken en online ondersteuning aan te bieden aan de inwoner.

Doorontwikkeling FSP

Schuldhulpverlening is sterk in ontwikkeling. Dit betekent ook dat we het FSP door ontwikkelen om beter toegerust te zijn op de taken. We zetten de komende jaren in op:

- Het verstevigen van **samenwerkingen** met maatschappelijke partners
- **Bekendheid** van het FSP vergroten, zodat we met meer inwoners zo vroeg mogelijk in contact komen over vragen over geld of met geldzorgen.
- Ontwikkelen we **preventie** verder (zie volgend hoofdstukken)
- **Vernieuwen** we door de dienstverlening uit te breiden naar meer doelgroepen. We gaan ons ook richten op ondernemers en jongeren. (zie volgende hoofdstukken)

Samenwerkingen

Gedurende de hele keten van financiële dienstverlening, is een nauwe samenwerking tussen de ketenpartners essentieel. Voor de nieuwe werkwijze en samenwerking met en tussen de ketenpartners en het FSP zijn goede afspraken nodig en een heldere taak- en rolverdeling. Inwoners die zich bijvoorbeeld melden bij het Sociaal Wijkteam worden voor hun financiële vragen geholpen door het FSP binnen de integrale toegang. De verwijsroutes moeten voor alle betrokken partners duidelijk zijn. Op dit moment maken we samenwerkingsafspraken met onze (keten)partners hoe we gezamenlijk een succesvolle samenwerking binnen en rond het FSP organiseren. Welke organisaties passen binnen de beoogde doelstelling en om welke activiteiten gaat het? Over welke onderwerpen moeten afspraken worden gemaakt? En wat zijn de onderlinge verhoudingen?

Serviceteam Rijswijk

Eind 2021 start een pilot “Serviceteam Rijswijk” waarin het FSP en de Formulierenhulp van Welzijn Rijswijk de handen in een slaan om zo de dienstverlening aan de inwoner te verbeteren. Professionals en vrijwilligers gaan samenwerken om zo de inwoner van goed advies te kunnen voorzien en regelingen kunnen worden aangevraagd wanneer nodig.

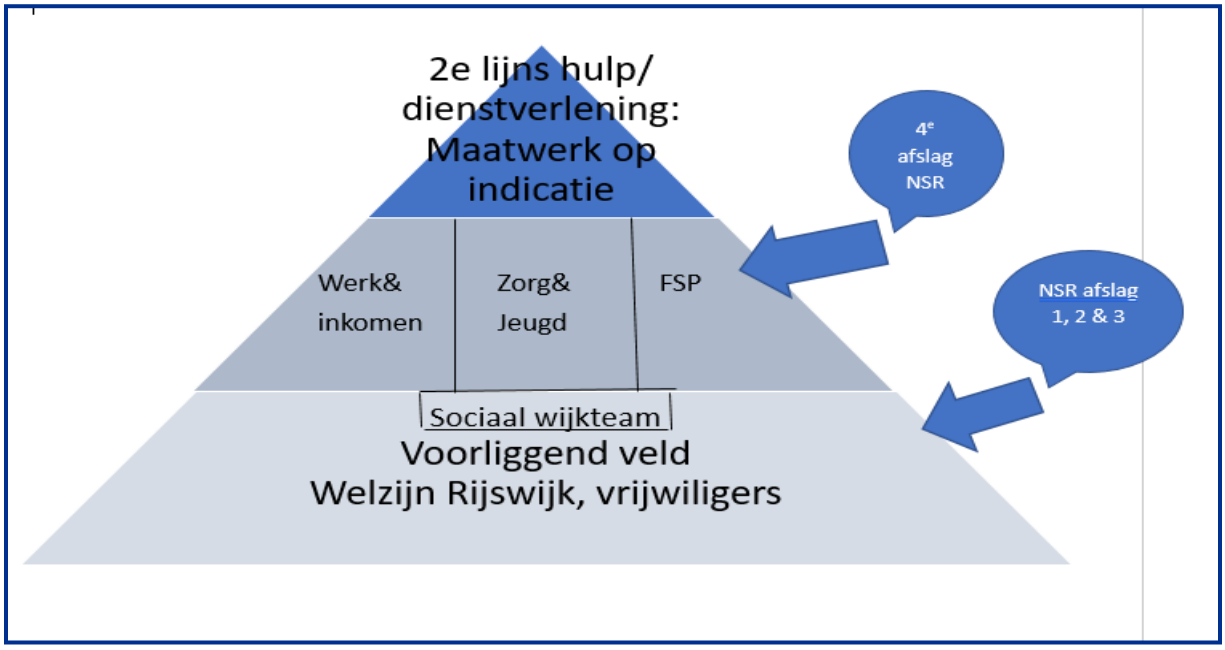
Samenwerking onderwijs via FNR

Door het geven van voorlichting op zowel het Primair onderwijs als het voortgezet onderwijs, willen we jongeren bewust maken van zaken rondom geld. Hoe ga je om met zakgeld? Wat als je in de verleiding komt tot frauderen? Wat zijn de gevolgen daarvan? Het Financieel Netwerk Rijswijk heeft samen met haar (maatschappelijke) partners leskisten ontwikkeld die zijn afgestemd op de doelgroep. Deze kunnen worden ingezet op scholen. Het Financieel Netwerk organiseert jaarlijks tevens het jongerencarrousel. Hier geven diverse samenwerkingspartners voorlichting aan jongeren. Ook ervaringsdeskundigen van jongeren met schulden of een strafblad door frauderen, vormen een onderdeel van het carrousel.

Meer dan alleen financieel

Financiële problematiek staat bijna nooit alleen op zichzelf. Vaak is er meer aan de hand, zoals psychische of sociale problematiek. De consulent ‘financiën’ van het FSP bewaakt de afstemming voor wat betreft de financiële ondersteuningsbehoefte van de klant. Voor de overige problematiek voert bijvoorbeeld het Sociaal Wijkteam de regie. Zo bieden we een integrale ondersteuning aan de klant. Heeft de klant naast professionele hulp, ook behoefte

aan ondersteuning door een vrijwilliger dan zorgt FSP voor deze inzet. Hierin werken vrijwilligers en professionals nauw samen aan de ondersteuning van de klant.

.

Bekendheid vergroten FSP

Het FSP wil juist en vooral inwoners met financiële vragen of problemen zo vroegtijdig mogelijk ondersteunen. Juist voordat betalingsachterstanden problematisch schulden worden. Dan is er namelijk van een officiële schuldregeling nog geen sprake en kan lichtere dienstverlening, zoals bijvoorbeeld het treffen van een betalingsregeling, worden ingezet. Inwoners met schulden denken vaak dat er meteen een officiële schuldregeling moet worden getroffen, wat niet altijd terecht is. We willen daarom dat inwoners zich laagdrempelig kunnen melden.

Die inwoners die niet zo gemakkelijk aankloppen bij het FSP willen we natuurlijk wel bereiken. Dit doen we door deze doelgroep actief op te zoeken, op plekken waar zij samenkomen (bijv. bijeenkomsten van Stichting Welzijn Rijswijk) of aan te sluiten bij bijeenkomsten van partners, zodat zij op de hoogte zijn van de dienstverlening van het FSP. De doelgroep betreft alle inwoners met financiële vragen en (beginnende) financiële problemen en maatschappelijke partners die in contact staan met deze doelgroep. Dit is gestart als ‘Financieel voor Elkaar’.

Financieel voor Elkaar gaat op pad met als tweeledig doel:

1. Proactieve voorlichting over inkomensondersteunende voorzieningen.
   Voor de aanpak van het voorkomen van eventuele financiële problemen is het noodzakelijk dat er een balans is tussen de inkomsten en uitgaven van inwoners. Het is belangrijk om mensen met een laag inkomen gebruik te laten maken van voorzieningen waar zij recht op hebben, zodat er geen tekorten ontstaan.

   In de praktijk blijkt dat niet iedereen weet dat die mogelijkheid er is, en waar de financiële voorzieningen/ondersteuningen zijn aan te vragen. Daarom is dit een speerpunt van het project ‘Financieel voor Elkaar’ om inwoners en maatschappelijke partners hierover te informeren en waar nodig te verwijzen naar het FSP, team Inkomen en of andere ketenpartners.

2. Daarnaast signaleert Financieel voor elkaar wat de drempels zijn voor inwoners om naar het FSP te gaan. Hier kan het FSP op inspelen en de dienstverlening waar mogelijk aanpassen.

Extra aandacht voor preventie

Om ervoor te zorgen dat schulden zoveel mogelijk worden voorkomen, zetten we in op preventie/voorlichting. Hiermee bereiken we veel inwoners. Inwoners die zelf of met gebruik van netwerk of ondersteuning problematische schulden weten te voorkomen. Mocht er toch sprake zijn van een schuldensituatie worden inwoners gewezen op het FSP.
We maken hiervoor gebruik van:

- ✓ Nederlandse schuldhulproute
- ✓ Geldplannen
- ✓ Financieel op pad
- ✓ Samenwerking onderwijs

Nederlandse Schuldhulproute

Een van de preventieve instrumenten die we inzetten is de Nederlandse schuldhulproute. Sinds 1 januari 2021 is de gemeente Rijswijk aangesloten bij de Nederlandse schuldhulproute (hierna: NSR). De Schuldhulproute is een landelijk initiatief waar private en publieke organisaties op kunnen aanhaken. Door middel van de samenwerking tussen private en publieke organisaties, wordt het mogelijk gemaakt om schulden sneller en efficiënter op te sporen. De private organisaties informeren meer over geldzaken. Hierdoor worden burgers sneller geattendeerd op de mogelijkheden welke er zijn binnen de publieke organisaties (online sociale kaart). Mede hierdoor wordt voorkomen dat er problematische schulden ontstaan.

Rijswijk en NSR

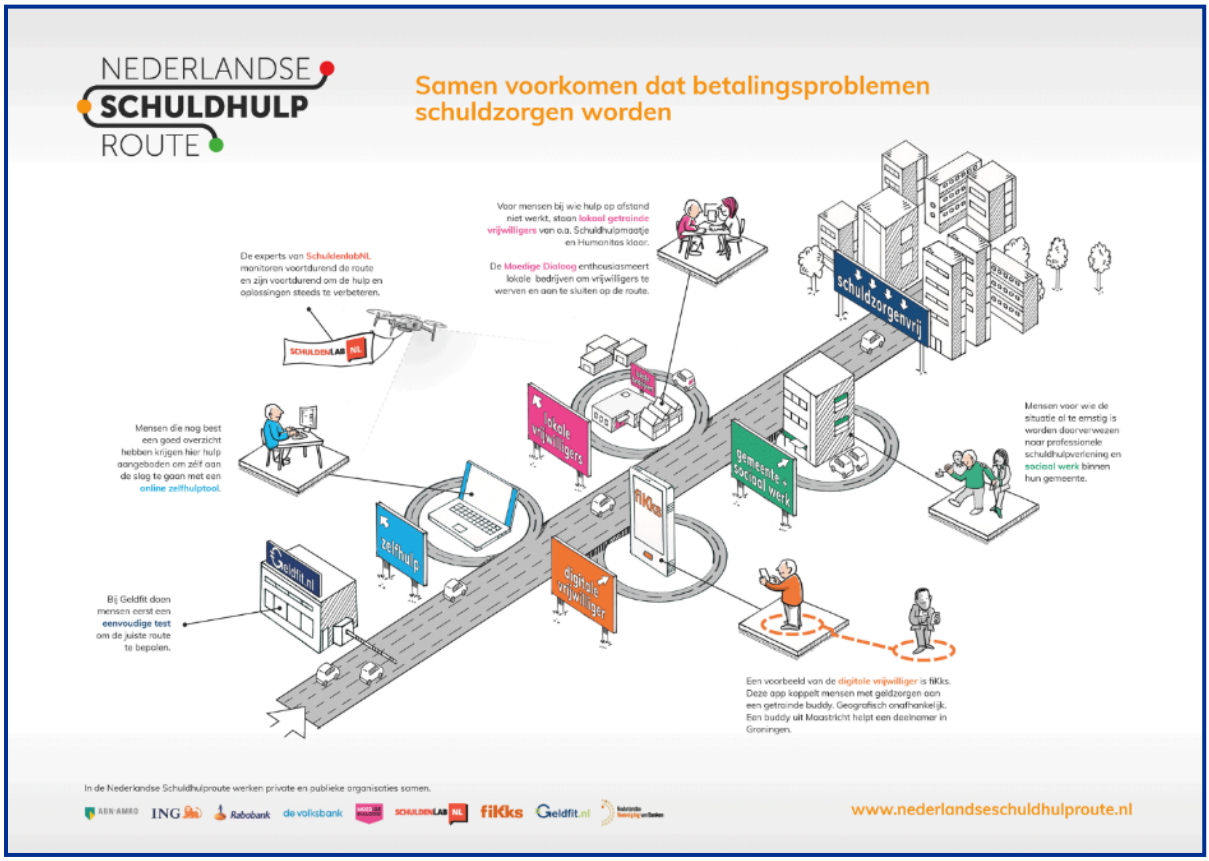
De gemeente Rijswijk zocht aansluiting bij de NSR vanuit de volgende overwegingen:

- De gemeente wil graag dat mensen met een verhoogd risico op financiële problemen gevonden, bereikt en geholpen kunnen worden,
- De huidige hulp- en dienstverleningskanalen (met een professionele en vrijwilligersachtergrond) zijn voor inwoners vaak onduidelijk en/ of onbekend. Ambitie is daarom ook de verschillende kanalen van dienstverlening, al of niet online, met inzet van vrijwilligers/ professionals, in samenhang te presenteren. Daarbij realiseren we ook een slimme koppeling tussen lokale en landelijke voorzieningen.
- Het kabinet heeft gemeenten gevraagd aan te sluiten bij de NSR, opdat daarmee ook een landelijk dekkend netwerk kan gaan ontstaan.

NSR Route

De NSR beschrijft een route (via een snelweg met afslagen). Hierin zitten 4 categorieën van financiële ondersteuning (NSR-kanalen, zogenoemde afslagen op de snelweg:

- Afslag 1: Online zelfhulp.
- Afslag 2: Onlinehulp met vrijwilliger.
- Afslag 3: Lokaal hulp met vrijwilliger
- Afslag 4: Professionele schuldhulp via gemeente.

Geldplannen

Naast de samenwerking met de NSR is er ook een samenwerking gestart met het Nibud. De geldplannen van het Nibud vormen een inkleuring van het kanaal ‘online- zelfhulp’. Dit aanbod is beschikbaar voor zowel de medewerkers van de gemeente Rijswijk, als voor de inwoners van Rijswijk. De Geldplannen van het Nibud sluiten aan op life events, gebeurtenissen in het leven die van invloed zijn op de financiën. Daarnaast zijn er ook geldplannen om te kijken of je kunt besparen op bepaalde kosten. Op de website zijn verschillende life events te vinden: bijna 18, pensioen, ZZP’er, trouwen en scheiden. Via de website startpuntgeldzaken.nl/rijswijk zijn de Geldplannen voor de gemeente Rijswijk te vinden.

Realiseren van vernieuwing

Innovaties op het gebied van armoede en schuldhulpverlening blijven essentieel. Het is noodzakelijk om in te zetten op vernieuwing. Dit doen we deels al door preventie (zie acties hierboven). We vernieuwen ook door de dienstverlening uit te breiden naar specifieke doelgroepen die momenteel buiten de boot vallen en door de samenwerking uit te breiden met maatschappelijke partners en maatschappelijke initiatieven. We zetten in op de volgende speerpunten:

1. Dienstverlening aan ondernemers
2. Samenwerking met bewindvoerders.
3. Jongeren met geldvragen en geldzorgen.
4. Ondersteunen en samenwerken met maatschappelijke initiatieven, zoals Schuldhulpmaatje Rijswijk.

1. Dienstverlening aan ondernemers (in natuurlijke persoon)

Rijswijk Onderneemt: dienstverlening aan ondernemers

Sinds 1 januari 2021 is in de Wgs opgenomen dat de gemeente ook schuldhulpverlening moet kunnen aanbieden aan ondernemers (zijnde natuurlijke personen). Gemeenten zijn vrij om te bepalen welk aanbod ze doen. Als gemeente kunnen we de uitvoering van schuldhulpverlening voor ondernemers op allerlei manieren organiseren. Van volledig uitbesteden tot volledig zelf organiseren en alle opties daartussenin. Gemeente Rijswijk moet in elk geval de toegang tot schuldhulpverlening voor ondernemers regelen.

Op dit moment heeft 1 op de 5 huishoudens risicovolle schulden. Rijswijk heeft ook ondernemers met financiële vragen en/of schulden. Het is van groot belang om ons ervan bewust te zijn dat schulden van ondernemers anders zijn dan schulden van particulieren. De gemiddelde schuld is veel hoger en ondernemers hebben gemiddeld meer schuldeisers.

Schulden van ondernemers zijn vaak complexer door aan het ondernemen gerelateerde zaken. Dit maakt de aanpak van schulden van ondernemers ingewikkelder. Ook wacht de ondernemer langer met het zoeken van hulp. We zijn nog niet bekend met de omvang van de problematiek. De Rijswijkse ondernemer met financiële vragen of een ondersteuningsbehoefte was tot 2020 niet zo goed zichtbaar. Corona en het pakket aan rijksmaatregelen hebben dit veranderd; de groep ondernemers met een hulpvraag is meer in beeld gekomen.

Er zijn twee ontwikkelingen:

a. Vanaf 1 januari 2021 kan iedere ondernemer zich bij de gemeente melden voor hulp bij heroriëntatie.
b. Gemeenten dienen vanaf 1 januari 2021 de doelgroep schuldhulpverlening aan ondernemers (niet zijnde rechtspersonen) aan te bieden.

De invulling van schuldhulpverlening aan ondernemers is (gedeeltelijk) aan de gemeente. De coronacrisis zou naar verwachting leiden tot flink meer ondernemers in financiële problemen. Veel van degenen die nu afhankelijk zijn van de financiële noodmaatregelen van de overheid, houden wellicht het hoofd niet meer boven water als deze stopgezet worden. De gevolgen van ondernemers met schulden, reiken verder dan financiële consequenties. Maatschappelijk heeft dit ook een grote impact. Het is dus van belang de dienstverlening aan ondernemers opnieuw te definiëren en daar waar nodig aan te vullen.

Missie nieuwe dienstverlening

'We zorgen ervoor dat er in Rijswijk een goed ondernemersklimaat is en wij begeleiden ondernemers. We voorkomen met de inzet van (preventieve) instrumenten dat ondernemers in (verdere) financiële problemen komen. Als een ondernemer toch (noodgedwongen) stopt, dan begeleiden wij de ondernemer bij de verandering van ondernemerschap naar een baan in loondienst.'

Uitvoering

Zowel bestaande, als nieuwe dienstverlening gaan we in samenhang aanbieden aan de ondernemer. De toegang betreft een online centraal punt. Dit is vormgegeven vanuit ondernemersperspectief. Waar voorheen alleen de Bbz-regeling als ondersteuningsmogelijkheid kon worden geboden aan ondernemers, zijn de mogelijkheden van ondersteuning uitgebreid.

Ondersteuning

Ondernemers hebben verschillende behoeften. De één wil meer inzicht in zijn ondernemerschap d.m.v. advies en persoonlijke coaching, de ander wil zich heroriënteren en weer een ander wil wellicht stoppen. Niet elke ondernemer heeft persoonlijke ondersteuning nodig, daarom bieden we online dienstverlening met verwijzingen naar passende voorzieningen. Ook zijn er ondernemers met een intensievere hulpvraag. Er zijn bijvoorbeeld al problemen ontstaan en zij zien geen uitweg meer uit de situatie. Aan deze ondernemers kunnen we intensievere ondersteuning bieden.

Momenteel bestaat het aanbod uit onderstaande dienstverlening:

- ✓ Onderzoek naar de levensvatbaarheid van de bestaande ondernemer.
- ✓ Steunpakket Rijksoverheid.
- ✓ Heroriëntatie naar een nieuwe setting van de eigen of andere onderneming, eventueel met om- of bijscholing (regionaal).
- ✓ Mentale ondersteuning
- ✓ Stoppen met onderneming en begeleiding naar werken in loondienst.
- ✓ Schuldhulpverlening aan ondernemers incl. boekhouding op orde, budgetcursus.

2. Samenwerking bewindvoerders

Steeds meer inwoners hebben moeite met rondkomen, wat kan leiden tot het hebben van problematische schulden. Als gemeente Rijswijk hebben we een verantwoordelijkheid naar onze kwetsbare inwoners. Toch komt het regelmatig voor dat een inwoner met schulden wordt doorverwezen naar een bewindvoerder (iedereen kan zich aanmelden of iemand aanmelden bij een bewindvoerder). De inwoner is dan niet in beeld bij de gemeente en daarmee kunnen we geen ondersteuning bieden. Eventuele dienstverlening vanuit de gemeente is niet in beeld.

Steeds vaker wordt bewindvoering ingezet en het aantal onder beschermingsbewind gestelden stijgt hard. Bovendien krijgt de inwoner hierdoor wellicht niet de best passende ondersteuning, waarbij de inwoner zoveel mogelijk in eigen kracht wordt gezet.

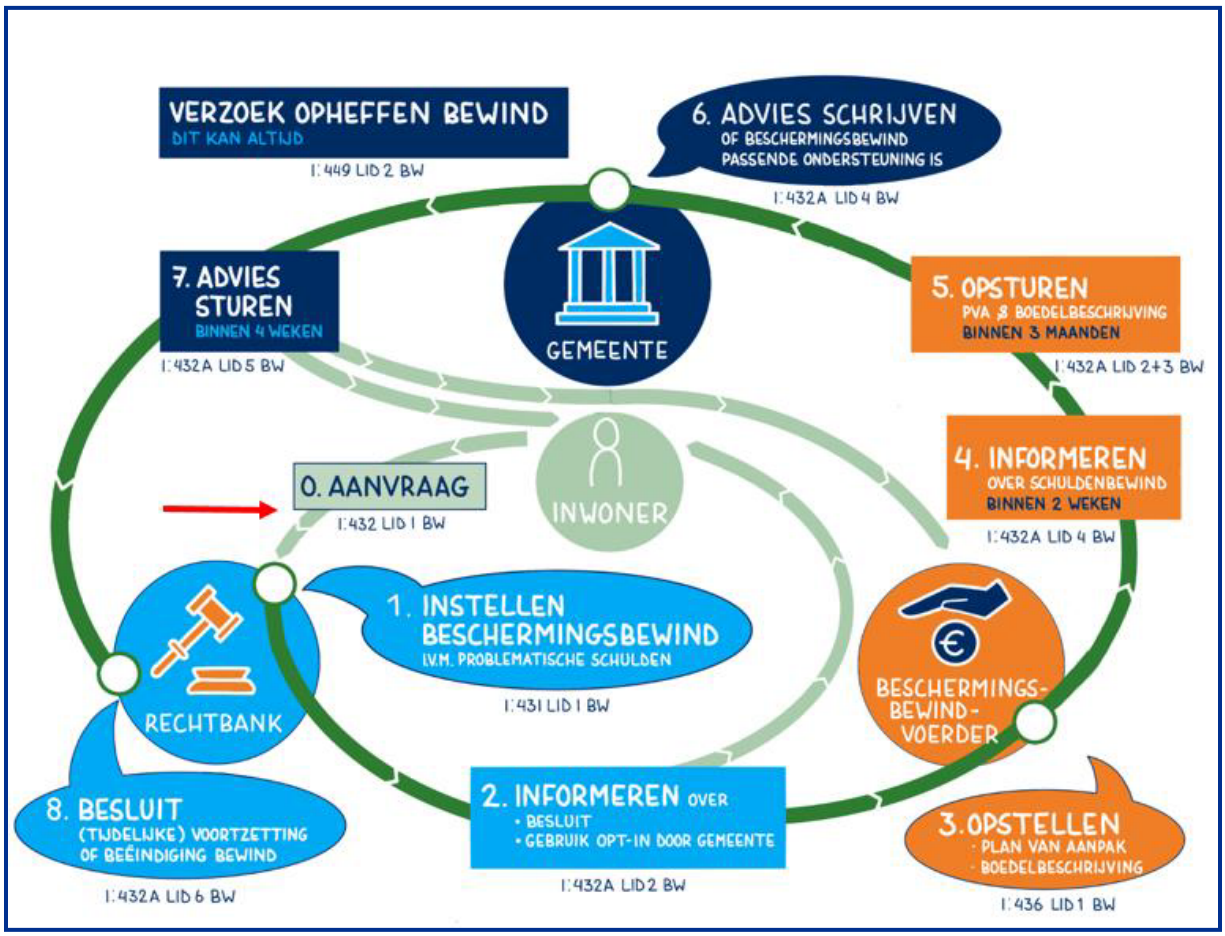
Als oorzaak voor de groei van het aantal onder bewind gestelden, wordt gewezen op het ingewikkelde financiële stelsel in Nederland, een verzakelijking van de samenleving en een terugtrekkende overheid. Een groeiende groep mensen heeft hier moeite mee (al dan niet door mentale problemen). Deze groep heeft ondersteuning nodig bij het grip krijgen op de eigen financiën en om te voorkomen dat er schulden ontstaan met alle gevolgen van dien.

De kans van slagen voor een schuldentraject is groter als een inwoner onder bewind staat. Dit komt ook door de onbekendheid van andere voorzieningen die ingezet kunnen worden, zoals bijvoorbeeld budgetbeheer.

Eenmaal onder bewind stroomt een inwoner maar moeizaam uit bewindvoering en in zelfredzaamheid wordt nog niet veel geïnvesteerd met het risico op nieuwe schulden. Voor een inwoner brengt bewindvoering een stukje rust met zich mee, maar ook wordt een deel van de eigen regie en zelfredzaamheid ontnomen.

Vergroten zelfredzaamheid/duurzaam

We willen graag afspraken maken met bewindvoerders voor passende ondersteuning voor de inwoner met inzet op vergroten zelfredzaamheid. In gezamenlijkheid willen we (bewindvoerder, inwoner en FSP) maatwerk bieden aan inwoners die onder schuldenbewind staan, waarbij vergroten van zelfredzaamheid wordt ingezet op het zoveel mogelijk financieel onafhankelijk te worden. Hierbij willen we inwoners zoveel mogelijk regie over hun eigen leven hebben, waarmee ze duurzaam uit de schulden komen.

Wet adviesrecht gemeenten bij schuldenbewind (Ags)

Deze wetgeving geeft gemeenten de mogelijkheid om aan de achterkant van het proces advies aan de kantonrechter te geven (nadat deze uitspraak heeft gedaan) of bewindvoering de best passende ondersteuning voor de inwoner is

Dit is sturing vanuit de achterkant. In Rijswijk hebben we de voorkeur om meer aan het begin van het proces grip te krijgen in plaats van repareren achteraf.

We volgen de evaluaties van gemeenten die de werkwijze van De Ags hebben geïmplementeerd (nog geen evaluaties bekend). Zo kunnen we zien hoeveel resultaat het

biedt, om een advies aan de achterkant van het proces uit te brengen. Met de Ags heeft de gemeente pas sturing vanaf stap 6. Wij geven de voorkeur aan inzet om er zo vroeg mogelijk bij te zijn door samenwerking en passende ondersteuning (maatwerk). We gaan samenwerkingsafspraken maken met bewindvoerders en maatschappelijke partners aan het begin van het proces. Inwoners worden toe geleid via het FSP en er wordt gezamenlijk middels een screening gekeken naar passende ondersteuning.

3. Jongeren met geldzorgen

Steeds meer jongeren hebben schulden. Bij veel van deze jongeren is niet alleen sprake van financiële problematiek, maar van problemen op meerdere leefgebieden. Zij zijn zelf niet in staat hun problemen op te lossen, zoeken kortetermijnoplossingen, stoppen met hun studie en blijven daardoor achter zonder startkwalificatie. Zonder startkwalificatie is het moeilijk om een baan met toekomstperspectief te vinden. Op deze manier is het een vicieuze cirkel.

Jongeren kunnen vrijwel nooit gebruik maken van de reguliere vormen van schuldbemiddeling. Dit komt door een gebrek aan een vast inkomen en het hebben van afloscapaciteit. Ze maken wel gebruik van budgetbegeleiding, cursussen, ondersteuning door vrijwilligers of bewindvoering. De schulden blijven bestaan en de schuldeisers blijven aanmanen. De ontwikkeling van de jongere stagneert hierdoor en zijn toekomstperspectief verminderd. Kortom, de situatie verandert niet en zorgen blijven.

Samen met (maatschappelijke) partners gaan we een integrale aanpak vormgeven om zo jongeren met schulden te helpen. Zo kunnen zij aan een toekomstperspectief werken. Ze zijn zowel van hun schulden af en kunnen weer zelfstandig hun leven oppakken.

4. SHM Rijswijk

Een van de maatschappelijke samenwerkingen die in 2020 is gerealiseerd is de komst van schuldhulpmaatje Rijswijk. Stichting Zorg voor elkaar (hier valt Schuldhulpmaatje Rijswijk onder) breidt haar activiteiten uit om inwoners zo vroeg mogelijk te bereiken rondom eventuele geldproblemen. Een getrainde vrijwilliger van ‘Zorg voor elkaar’ gaat voor een langere tijd een inwoner begeleiden, ondersteunen in de administratie en op weg helpen. Indien de geldzorgen te groot zijn, kan de inwoner terecht bij het FSP. Ook de vrijwilliger kan contact met het FSP opnemen voor advies. Zo wilt “Zorg voor Elkaar” de zelfredzaamheid van inwoners vergroten.

Monitoring & € Financiën

Bij het vaststellen van de indicatoren die we gaan meten is rekening gehouden met de wens van de Raad (met de werkgroep Sociaal Domein). We hanteren indicatoren om:

- trends inzichtelijk kunnen maken
- bijdragen aan de beeldvorming
- vergelijkbaar zijn met andere gemeenten

De indicatoren die we gaan meten met betrekking tot schulden zijn:

- ✓ Aantal inwoners met problematische schulden
- ✓ Aantal afgeronde meldingen
- ✓ Aantal personen die op basis van de melding in de hulpverlening zijn opgenomen

Deze indicatoren kunnen we uit openbare bronnen halen. Hiermee zijn deze indicatoren te benchmarken met vergelijkbare gemeenten. We kunnen trends signaleren en data beter duiden. Deze indicatoren zullen worden opgenomen in de rapportage aan de raad en zullen verder worden afgestemd op de wensen van de raad.

We kunnen vooruitlopend op de monitor een aantal cijfers en data weergeven. Zie onderstaand:

Data soort:	T/m 7 december 2021
Aantal vroegsignalen (betalingsachterstanden)	3985
SHV orienterend gesprek	121
Actieve casussen SHV	67
Bezoeken geldfit	1203

Het jaar 2021 nog niet is afgesloten hebben we nog geen indicatoren over het lopende jaar.

Jaar 2020

Type huishouden en doelgroep	Jongeren	Senioren	Volwassenen	Eindtotaal
Alleenstaand	13	6	62	81
Alleenstaande ouder met 1 kind	5		15	20
Alleenstaande ouder met 2 of meer kinderen	3		13	16
Samenwonend met 1 kind			3	3
Samenwonend met 2 of meer kinderen			6	6
Samenwonend zonder kinderen	3		14	17
Eindtotaal	24	6	113	143

CBS-data

Een van de indicatoren van openbare bronnen is data van CBS. Deze data van het CBS wordt (deels) meegenomen om de rapportage aan de raad. CBS heeft op basis van uitgebreid onderzoek met bestaande registerdata in beeld gebracht hoeveel Nederlandse huishoudens in de periode van 1 januari 2015 tot en met 1 oktober 2020 te maken hadden met geregistreerde problematische schulden . Het dashboard geeft de gedetailleerde cijfers weer. Vervolgens is het onderzoek van het CBS uitgebreid met cijfers over de periode 1 januari 2019 tot en met 1 oktober 2020 zodat de ontwikkeling van huishoudens met problematische schulden tijdens de eerste periode van de coronacrisis in kaart gebracht kon worden. Hierbij is ook specifiek gekeken naar de groepen die nieuw instroomden in de problematische schulden. Op deze pagina worden de belangrijkste resultaten voor 2019 en 2020 samengevat.

Financiën

De financiën met betrekking tot schuldhulpverlening ziet er als volgt uit. Onderstaand tabel geeft weer wat er in de begroting 2022 is opgenomen ten behoeve van schulden. In deze tabel zijn de middelen voor vernieuwing (crisisgelden) incidenteel van aard en betreffen alleen het jaar 2022. Bij de totstandkoming van de nieuwe Wet Gemeentelijke Schuldhulpverlening zijn, buiten de incidentele crisismiddelen, geen extra uitvoeringskosten toegekend, ondanks de extra preventie-taken, die in de wet zijn opgenomen. Het rijk stelt zich op het standpunt dat investering aan de voorkant, zich terugverdient aan de achterkant (minder problematische schulden en maatschappelijke kosten). De VNG heeft zich daar uiteindelijk bij neergelegd. Gezien het nieuwe takenpakket hebben wij de daaraan gekoppelde extra uitvoeringskosten geraamd ten laste van het Participatie- budget.

Wat	Doel	Kosten
Bemiddeling SHV	Te komen tot een schuldenregeling om inwoners schuldenvrij te krijgen met inzet van Kredietbank NL	€ 81.750
Preventie en ondersteunende diensten	Schulden zo veel mogelijk voorkomen	€7.900
Inzet van o.a. (maatschappelijke) partners en Inlooppunt Stervoorde	Zo laag drempelig mogelijk maken van FSP via (maatschappelijke) partners die toeleiden naar FSP of inwoner ondersteuning bieden	€76.470
Uitvoeringskosten*	Inzet FSP- formatie vroegsignalering, aanpak CAK- klanten, en nieuwe FSP-stabilisatie-dienstverlening, alsmede ICT-kosten	€ 293.000
Vernieuwingen (crisisgelden)	Doelgroep ondersteuning en zo vroeg mogelijk erbij zijn	€ 93.000

*De uitvoeringskosten bestaan onder andere uit: formatie vroegsignalering, aanpak CAKlijst, FSP-stabilisatie dienstverlening, ICT kosten

Risico's

Financieel en operationeel

Er kan sprake zijn van een financieel risico, bijvoorbeeld wanneer meer inwoners en ondernemers door de negatieve effecten van corona een beroep moeten doen op dienstverlening van het FSP. Het kan zijn dat hierdoor wachtlijsten ontstaan door een tekort aan consulenten/schuldhulpverleners of dat contracten waarmee de gemeente Rijswijk prestatieafspraken mee heeft gemaakt, niet meer volstaan in verband met een te grote vraag.

Strategisch en juridisch

Deze nota is opgemaakt in overeenstemming met de huidige wettelijke kaders. Wanneer de wettelijke kaders veranderen, bijvoorbeeld door nieuwe wetgeving vanuit het Rijk kan het zijn dat de inhoud van deze nota niet meer bestuurlijk passend is. Daarnaast is een strategisch risico de veranderende maatschappelijke omstandigheden. Zoals de covid-19 crisis heeft uitgewezen, kan het maatschappelijke veld snel veranderen, waardoor de gestelde doelstellingen mogelijk minder goed aansluiten op de praktijk.

Bijlage 1

Actiepunten uit DPIA Wijziging wet gemeentelijke schuldhulpverlening (WGS) d.d. 22-02-2021

Openstaande acties en maatregelen	Stand van zaken	Afgehandeld (datum)
Besluit college en plan van aanpak Is er een besluit door het college genomen en is er een plan van aanpak opgesteld?	Wordt opgenomen in de kadernota schuldenzorgvrij Rijswijkers	Q4 2021
Verwerkersovereenkomst Is de huidige verwerkersovereenkomst met Inforing getoetst op geldigheid is er een nieuwe vwo ondertekend met Inforing (Ris Vroeg Eropaf en RIS Matching)	Ondertekend door beide partijen (Inforing is ISO 27001 gecertificeerd)	September
Gegevensuitwisseling via Suwinet Is er een IT-oplossing om via autorisatie de gegevens met schuldhulpverleners geautomatiseerd uit te wisselen?	(GS) Aanmelding bij BKWI voor toegang tot SUWI-Inkijk is gedaan. Aansluiting is gerealiseerd. Beheer ligt bij Magda Schelling	September
Registratie toegang tot BKR Heeft de gemeente een overeenkomst met het BKR gesloten?	(MW) Ja de gemeente heeft een overeenkomst	September
Afspraken raadpleging BRP Zijn er afspraken gemaakt over wie en wanneer de BRP mag raadplegen? Is dit ergens vastgelegd? Zijn medewerkers hierover geïnformeerd?	(MW) Alle medewerkers van het FSP hebben toegang tot het BRP via Key2Burgerzaken. (MW) Er is een standaard overeenkomst gebruik BRP getekend. Beheer is intern in de organisatie belegd	September
Vastleggen gezondheidsgegevens Waar worden gezondheidsgegevens vastgelegd? Wie mag deze gegevens raadplegen?	Er wordt uitgevraagd of inwoners bekend zijn bij bijv Jeugd of Wmo. En wordt gevraagd naar wie contactpersoon/casemanager is. Maar geen gezondheidsgegevens opgeslagen. .	September
Gegevens die het College krijgt bij de uitvoering van het plan van aanpak Wie verifieert de juistheid van deze gegevens (verplichting: minstens eenmaal per jaar). Is er iemand aangewezen?	Proces conform NVVK kwaliteitskader. Dit is belegd bij KBNL (2e fase SHV)	September
Doelbinding, dataminimalisatie Verwerking van persoonsgegevens mag alleen plaatsvinden ten aanzien van vooraf gemelde doelen of voor doelen die hier verenigbaar mee zijn. In het Bgs is specifiek aangegeven welke gegevens	(GS) In project “Kanteling Dienstverlening” is dit onderdeel opgenomen om de procedure en werkinstructies	

verwerkt mogen worden voor het beschreven doel. Zijn deze doelen en gegevens bekend bij de behandelaars?	vast te leggen en kenbaar te maken.	
Juistheid gegevens Artikel 16 Bgs bevat een verificatieplicht voor de gegevens die gebruikt worden voor schuldhulpverlening. Welke afspraken zijn gemaakt voor het minstens eenmaal per jaar verifiëren van de juistheid van deze gegevens? Wie doet deze controle?	Het behandelen van de SR wordt door de Kredietbank Nederland gedaan.	September
Bewaartermijnen Zijn de persoonsgegevens verzameld t.b.v. vroegsignalering, toegang en plan van aanpak voorzien van gedifferentieerde bewaartermijnen? Als deze gegevens in een systeem worden bewaard, bevat het systeem een voorziening om deze gegevens na verloop van de bewaartermijnen te vernietigen? Wordt er een check uitgevoerd op de vernietiging van persoonsgegevens voor vroegsignalering? (Uitgaande van de huidige praktijk: respect. Maximaal zes maanden en 5 jaar).	Bewaartermijn shv (allegro) is de bewaartermijn 7 jaar. Vernietigd: RIS, ja/Allegro, nee (opnemen in proces) RIS Matching: na 6 maanden automatisch geanonimiseerd RIS Vroeg Er Op Af: na 12 maanden automatisch geanonimiseerd. Er wordt niets verwijderd of vernietigd i.v.m rapportage managementinfo Allegro: In proces moet anonimiseren of vernietiging worden geborgd.	September
Autorisaties Is de autorisatiematrix van Inforing getoetst op actualiteit en juistheid na wijziging WGS? Zijn autorisaties en toegangsbeperking gebaseerd op taak medewerker en grondslag verwerking?	Autorisatie is bepaald in Allegro. RIS is up to date mbt de wijziging Wgs. Rollen en verantwoordelijkheden zijn vastgelegd in RIS. Ja	Maart 2021
Toestemming Zijn de regels over toestemming duidelijk gecom municeerd aan de medewerkers? Zo ja, wanneer en hoe?	Nee uitvoering Wgs heeft het niet over toestemming deze taak is bij gemeente belegd.	Januari 2021
Bewustwording Zijn in 2021 trainingen en bewustwordings-activiteiten voor medewerkers georganiseerd?	Ja, bijeenkomst kanteling dienstverlening.	Ongoing.
Inrichting organisatie Is de organisatie ingericht voor een veilige gegevensverwerkingsproces? Waar is deze inrichting/het proces vastgelegd?	Ja, in Werkinstructies en Systemen RIS en Allegro.	September
Veilig mailen Wordt voor het verstrekken van gegevens een veilige e-mailomgeving gebruikt? Zo ja, welk?	Veilig mailen Outlook (cryptshare).	Januari 2021

Mailen, vastleggen en vernietigen Vindt er controle plaats dat gegevens in beveiligde mailboxen terecht komen? En dat deze gegevens in het juiste dossier worden opgeslagen? En dat deze gegevens tijdig vernietigd/verwijderd worden ook uit de mailomgeving?	M.i. zijn de mails van de gemeente toch standaard beveiligd. Mails gestuurd binnen de gemeente zijn standaard beveiligd. Via NVVK standaarden doet de kwaliteitsmedewerkers hier audits op.	September
Communicatie Heeft er een transparante en duidelijke (niveau B1) communicatie richting de inwoner plaatsgevonden? Zo ja, Hoe? Wanneer?	Middels het kenbaar maken van de Wgs op de website van het FSP, in de krant en op social media van de gemeente	Mei 2021
Matching en prioritering vroegsignalen Wordt voor matching en prioritering de VNG-handreiking gevolgd?	Ja, op basis van de handreiking is bij het FSP een afwegingskader opgesteld.	December 2020

Bijlage 2

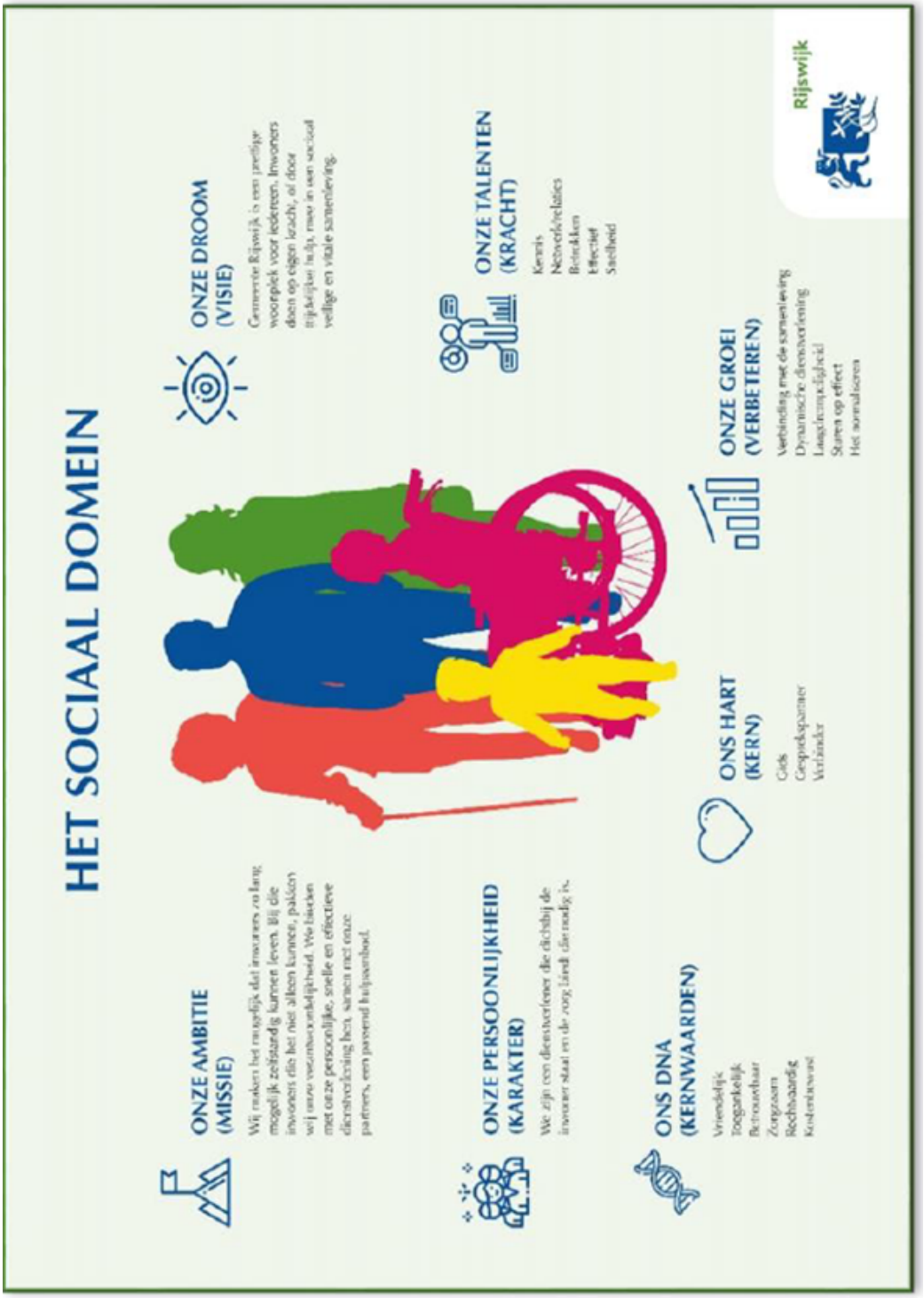
Positionering Nota

Het hebben van schulden wil niet per definitie zeggen dat iemand een laag inkomen heeft. Zeker tijdens de coronacrisis is gebleken dat schulden iedereen kan overkomen en we er niet altijd invloed op hebben. Wel is er een groter risico voor inwoners met een laag inkomen, die minder goed kunnen budgetteren, op het krijgen van schulden. Waarbij inwoners die een begeleiding naar (meer) werk als meest duurzame oplossing om uit armoede te komen is (waar mogelijk).

De kadernota armoede Samen Kans-Rijk is inmiddels vastgesteld. Hierin is opgenomen hoe de gemeente Rijswijk inwoners met een laag inkomen ondersteunt. Dat iedereen mee kan doen aan de samenleving, dat kinderen hun talenten kunnen ontwikkelen en dat zij mee kunnen doen op school. In deze kadernota Schulden is de aanpak en het voorkomen van schulden verder uitgewerkt. De twee kadernota's hebben raakvlakken, waarbij de inkomensondersteunende voorzieningen (minimaregelingen) er ook voor moeten zorgen dat inwoners niet in de schulden terecht komen. Het geven van voorlichting aan diverse doelgroepen is ook voor minima van belang om zo de juiste keuzes te maken. Welke verplichtingen je aangaat en welke uitgave je doet. Om zo een inzicht te krijgen van een gezonde balans tussen inkomsten en uitgaven.

Bijlage 3

Missie en Visie Sociaal Domein

Bijlage 4

Infographic Sociaal Domein

Bijlage 5

Samenwerkingen

De gemeente en het Financieel Servicepunt kunnen het niet alleen. We zoeken samenwerkingen met verschillende partners in Rijswijk.

Zo zijn er samenwerkingsafspraken gemaakt met het **Sociaal Wijkteam van Rijswijk** (SWT). De inwoners die ondersteuning krijgen vanuit het SWT hebben vaak ook een financieel vraagstuk.

We werken samen met de **Schuldhulpmaatjes in Rijswijk**. Meerdere keren per jaar zoeken we elkaar op om te zien of we hen nog ergens in kunnen ondersteunen. Betrekken de schuldhulpmaatjes bij diverse (online) bijeenkomsten om kennis en netwerk te vergroten.

Vanuit de gemeente zijn we aangesloten bij de Moedige Dialoog. Via het **Financieel Netwerk Rijswijk** wordt vanuit hier kennis gedeeld met partners en lokale samenwerkingen gestimuleerd. Vanuit Financieel Netwerk Rijswijk in samenwerking met vele andere partners in Rijswijk (e,o) zijn onder andere onderstaande acties gerealiseerd:

- Leskisten voor PO en VO om voorlichting over geld te kunnen geven;
- Het jongerencaroussel waarbij een hele dag in het teken van geld staat bij jongeren op de VO-scholen en diverse partners voorlichting geven (bank, politie etc)
- Winterjassenregeling
- Sint voor eenieder

Met **bewindvoerders** gaan we begin 2022 samenwerkingsafspraken ondertekenen. Waarin we afspraken maken over de kwaliteit van dienstverlening, financiële zelfredzaamheid van de inwoners, samenwerking met het FSP etc.

Middels convenanten met diverse partijen/organisaties hebben we afspraken (conform NVVK-model) over het melden van betalingsachterstanden. Hiermee geven we uitvoering aan de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening. Di betreft diverse vaste lasten partners.

We werken samen met de **gemeente Den Haag** en hebben contract afspraken met **Menzing & Partners** als het gaat om schulddienstverlening aan ondernemers (zijn de natuurlijke persoon).

FSP en Welzijn Rijswijk (formulierenhulp) werken samen en komen tot het Serviceteam Rijswijk. Zij ondersteunen inwoners met het aanvragen van regelingen, doen van aangifte en ondersteunen inwoners met geldvragen en geldzorgen.

Verders hebben we afspraken gemaakt om de **geldplannen** van het Nibud beschikbaar te stellen, zijn we aangesloten bij de **NSR** en met de **KBNL** voor de bemiddeling van de 2e fase SHV.

Die inwoners die niet zo gemakkelijk aankloppen bij het FSP willen we natuurlijk toch bereiken. Dit doen we door actief deze doelgroep op te zoeken, op plekken waar zij samenkomen (bijv. bijeenkomsten van Stichting Welzijn Rijswijk). De doelgroep betreft alle inwoners met financiële vragen en (beginnende) financiële problemen. Dit is gestart als '**Financieel voor Elkaar'**. Het FSP zet hiermee in om de drempel te verlagen, samenwerkingen te bevorderen en bekendheid van de inkomensondersteunende voorzieningen bij inwoners en partners te vergroten.